

[Udenrigsministeren]

handlinger især havde opholdt sig ved, jfr. hvad jeg sagde herom for lidt siden.

For det første sagde man fra amerikansk side, at USA i tilfælde af en mellemløsning ville være villig til at foretage proportionale nedskæringer af de forudsete 108 Pershing II missiler og de 464 krydsermissiler. Hermed søgte man at imødekomme en sovjetisk bekymring for, at man på vestligt hold inden for en aftalt ramme ville kunne beslutte sig for at deployere forholdsvis flere af de Pershing II missiler, som Sovjetunionen især har vendt sig skarpt imod.

For det andet tilkendegav USA villighed til at begrænse en aftale til de sovjetiske SS-20 missiler, der er placeret således, at de kan nå mål i Vesteuropa. Der er ikke hermed tale om, at man fra amerikansk side frafalder den rent principielle opfattelse, at en global aftale er det rigtigste, men man erkendte, at Sovjetunionen øjensynlig ikke på indeværende tidspunkt vil indgå en så omfattende aftale, og derfor søgte man fra amerikansk side at berede vejen for en mere afgrænset aftale i første omgang. Men dette ville dog ikke udelukke en samtidig forståelse mellem parterne om et loft også over antallet af sovjetiske SS-20 missiler i Sovjetunionens asiatiske del.

Endelig for det tredje erklærede man sig fra amerikansk side rede til at gå ind i forhandlinger om gensidige reduktioner af kernevåbenbærende INF-fly. Her var der også tale om et væsentligt skridt i retning af at imødekomme sovjetiske ønsker, idet Sovjetunionen i meget lang tid har tilkendegivet, at man ikke fandt, at en aftale alene for missiler ville være tilfredsstillende.

Selv gav jeg i min tale i FN på regeringens vegne udtryk for tilfredshed med det nye amerikanske initiativ. Det var og er regeringens opfattelse, at USA med dette seneste forhandlingsudspil må have bortvejret enhver tvivl om amerikansk forhandlingsvilje. Jeg understregede samtidig, at regeringen fandt det væsentligt, at man fra amerikansk side besluttede sig til ikke at lade nedskydningen af det sydkoreanske passagerfly stå i vejen for et forsøg på at få bragt ny bevægelse i forhandlingerne i Genève.

Den amerikanske administration traf efter vores opfattelse en klog beslutning, da den vedtog ikke blot at gå videre med forhandlingerne, men også at lægge det nye kompromisforslag på bordet.

En positiv sovjetisk reaktion har imidlertid ladet vente på sig. I første omgang lød der fra Moskva og fra den sovjetiske forhandlingsdelegation i Genève kun kritik. Sovjetunionen fremførte blot med desto større styrke de to tilbageblevne hovedkrav, der ikke var imødekommet fra amerikansk side, nemlig for det første kravet om, at der under ingen omstændigheder må blive tale om nye amerikanske deployeringer i Vesteuropa, og for det andet kravet om at inddrage de selvstændige franske og britiske kernevåbenstyrker i forhandlingerne.

Om disse to sovjetiske krav kan der siges og er der blevet sagt meget. Lad mig her blot understrege, at en opfyldelse af det første krav ville konsolidere det sovjetiske monopol på denne type våben, så længe Sovjetunionen ikke er rede til en nulløsning.

En opfyldelse af det andet krav forudsætter under en eller anden form en britisk og fransk indforståelse, og en sådan har de to lande af mange grunde ikke været i stand til at give, navnlig under henvisning til, at det her drejer sig om deres nationale minimumsafskrækkelse, og da også under henvisning til, at deres kernevåben ikke er INF-våben, men strategiske våben, som slet ikke hører hjemme i INF-forhandlingerne, hvilket Sovjetunionen da også tidligere har erkendt.

Samtidig er det vigtigt at fremhæve, at den sovjetiske reaktion på præsident Reagans udspil, som den er blevet fremført offentligt, dog ikke har forhindret, at de amerikanske forslag derefter rent faktisk er blevet forhandlet i Genève – måske som et resultat af de reaktioner, der er fremkommet i den vestlige offentlighed.

I det communiqué, der blev udsendt efter Warszawapagtlandenes udenrigsministtermøde i Sofia den 13.-14. oktober i år, kan man i øvrigt læse, at man fra østlig side også er beredt til at videreføre INF-forhandlingerne efter udgangen af 1983, om end det samtidig bemærkes, at en sådan videreførelse må ske på betingelse af, at USA og dets allierede opgiver deres tidsplaner for deployeringen af nye amerikanske missiler i Vesteuropa.

Der er således ikke tale om, at Warszawapagtlandene betingelsesløst afgiver tilsagn om at videreføre forhandlingerne efter årets udgang, såfremt en aftale ikke er nået inden årets udgang, men der er på den anden side heller ikke tale om, at Warszawapagtlandene